

CÜMLEDE VURGU-ARA SÖZ-CDU

Ara sözler, ara cümleler, seslenmeler, bağlaçlar, hitaplar, ünlemler cümle dışı unsurdur. Herhangi bir öge olmaz.

1. Aşağıdaki cümlelerde cümle dışı unsurların altlarını çiziniz.

Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır!

Yaşasın, babam bana çok istediğim bisikleti almış.

Öğrencilerimizin soru sormalarını istiyoruz ama onlara fırsat vermiyoruz.

Eyvah, evin kapısını kilitlemeyi unuttum.

Kaldırımlar şiiri-bence bir şaheserdir- tüm öğrencilere okutulmalıdır.

Arkadaşlar, öğretmen tahtadakileri deftere yazmamızı istedi.

ARA SÖZ- ARA CÜMLE: Cümlede herhangi bir ögenin ya da cümlenin tamamının anlamını pekiştirmek, açıklamak, kuvvetlendirmek için kullanılan söz gruplarına ara söz denir. Ara sözler cümle niteliğinde olursa bunlara ara cümle denir. Ara sözler ve ara cümleler, cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında herhangi bir bozulma olmaz. Ara sözleri ve ara cümleleri iki virgül veya iki kısa çizgi arasında gösteririz.

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen ara sözleri bulup hangi ögenin açıklayıcısı olduğunu karşısına yazınız.

Bu yaz Konya'yı-doğup büyüdüğüm şehri- ziyaret edeceğim.

Alper'le-en sevdiğim arkadaşım-la- bu yaz Antalya'da görüştüm.

Misafirlerimiz Akşehir'de, Nasreddin Hoca'nın memleketinde, iki gün kaldılar.

Babam, kişiliğimi şekillendiren adam, beni her durumda destekledi.

İnternet-çağımızın en önemli buluşu-bilinçsiz kullanıldığında zararlıdır.

Arabasını, en çok oynadığı oyuncağını, dün akşam evde kaybetmiş.

O, köpeklerine-en sadık dostlarına- gözü gibi bakardı.

Öğle yemeğinde çağ kebabını, Erzurum'un en meşhur yemeğini, tercih ettik.

Şiirlerini annesine, hayattaki en değerli varlığına, armağan etmişti.

Göbeklitepe'de-tarihin sıfır noktasında- araştırmalar devam ediyor.

Meram, çocukluğumun geçtiği ilçe, her geçen gün geliyor.

Cümlede, bir ögenin daha baskılı söylenmesine cümle vurgusu denir. Fiil cümlelerinde vurgu yüklemden önceki ögededir. Yüklem başta ise vurgu yüklemdedir. İsim cümlelerinde vurgu yüklemün üzerindedir.

3. Aşağıdaki cümleleri ögelerine ayırınız. Vurgulanan ögeleri belirleyip karşısına yazınız.

Kardeşim yeni aldığı bilgisayara bazı uygulamalar yükledi.	
Okulda başına neler geldiğini anlattı bana heyecanla.	
Başarılı bir öğrenci olmak, onun en büyük hedefiydi.	
Zamanında teslim edemediğim ödevi öğretmenim kabul etmedi.	
Teşekkür ediyorum beni burada yalnız bırakmayan dostlarıma.	
Peşimi bırakmayan bir gölge gibiydi yalnızlık.	
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı coşkuyla kutladık.	
Oğlumun yarasına pansuman yaptırmak için yeni açılan hastaneye gittik.	
Yaz tatiline en sevdiği çocukluk arkadaşıyla gitti.	
Babam, ablam ve ben yarın sabah Ankara'ya gideceğiz.	
Ahmet; uzun saçlı, mavi gözlü, esmer bir adamdı.	
Camı kırıp kırmadığımızı bize Ayşe teyze sordu.	
Amcam, bize bu oyuncağı Almanya'dan döndüğünde hediye etmişti.	
Her gün mutlaka bir saat kitap okurdu.	
Yıllardır görmediği annesine sınıksız sarıldı.	
Bahçenin tam ortasındaydı yıllar önce dedemin diktiği çınar ağacı.	